ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 20.5.2020
COM(2020) 509 final

Σύσταση για

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με το εθνικό πρόγραμμα της Ισπανίας του 2020 και τη διατύπωση γνώμης του Συμβουλίου σχετικά με το πρόγραμμα σταθερότητας της Ισπανίας του 2020

Σύσταση για

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με το εθνικό πρόγραμμα της Ισπανίας του 2020 και τη διατύπωση γνώμης του Συμβουλίου σχετικά με το πρόγραμμα σταθερότητας της Ισπανίας του 2020

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 121 παράγραφος 2 και το άρθρο 148 παράγραφος 4,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1466/97 του Συμβουλίου, της 7ης Ιουλίου 1997, για την ενίσχυση της εποπτείας της δημοσιονομικής κατάστασης και την εποπτεία και το συντονισμό των οικονομικών πολιτικών[1], και ιδίως το άρθρο 5 παράγραφος 2,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Νοεμβρίου 2011, σχετικά με την πρόληψη και τη διόρθωση των υπερβολικών μακροοικονομικών ανισορροπιών[2], και ιδίως το άρθρο 6 παράγραφος 1,

Έχοντας υπόψη τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τα ψηφίσματα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου,

Έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Απασχόλησης,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Οικονομικής και Δημοσιονομικής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Κοινωνικής Προστασίας,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Οικονομικής Πολιτικής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1) Στις 17 Δεκεμβρίου 2019, η Επιτροπή εξέδωσε την ετήσια στρατηγική για τη βιώσιμη ανάπτυξη, με την οποία σηματοδοτήθηκε η έναρξη του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου του 2020 για τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών. Έλαβε δεόντως υπόψη της τον ευρωπαϊκό πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων, όπως διακηρύχθηκε από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και την Επιτροπή στις 17 Νοεμβρίου 2017. Στις 17 Δεκεμβρίου 2019, βάσει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011, η Επιτροπή ενέκρινε επίσης την έκθεση του μηχανισμού επαγρύπνησης, στην οποία η Ισπανία συγκαταλέγεται μεταξύ των κρατών μελών για τα οποία επρόκειτο να πραγματοποιηθεί εμπεριστατωμένη επισκόπηση. Την ίδια ημερομηνία, η Επιτροπή εξέδωσε επίσης σύσταση για σύσταση του Συμβουλίου σχετικά με την οικονομική πολιτική της ζώνης του ευρώ.

(2) Η έκθεση χώρας του 2020 για την Ισπανία[3] δημοσιεύτηκε στις 26 Φεβρουαρίου 2020. Στην έκθεση αξιολογήθηκε η πρόοδος της Ισπανίας όσον αφορά την εφαρμογή των

[1] ΕΕ L 209 της 2.8.1997, σ. 1.
[2] ΕΕ L 306 της 23.11.2011, σ. 25.

ειδικών ανά χώρα συστάσεων που εκδόθηκαν από το Συμβούλιο στις 9 Ιουλίου 2019[4], η συνέχεια που δόθηκε στις συστάσεις που εκδόθηκαν τα προηγούμενα έτη και η πρόοδος της Ισπανίας προς την επίτευξη των οικείων εθνικών στόχων της στρατηγικής «Ευρώπη 2020». Επιπλέον, η έκθεση περιλάμβανε εμπεριστατωμένη επισκόπηση δυνάμει του άρθρου 5 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011, τα αποτελέσματα της οποίας δημοσιεύτηκαν επίσης στις 26 Φεβρουαρίου 2020. Από την ανάλυσή της, η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η Ισπανία εμφανίζει μακροοικονομικές ανισορροπίες. Το υψηλό εξωτερικό και εσωτερικό χρέος, τόσο του δημόσιου όσο και του ιδιωτικού τομέα, εξακολούθησε να συνιστά ευπάθεια, σε συνθήκες ακόμη υψηλής ανεργίας, και είχε διασυνοριακό αντίκτυπο.

(3) Στις 11 Μαρτίου 2020, η έξαρση της νόσου COVID-19 κηρύχθηκε επισήμως παγκόσμια πανδημία από τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας. Η πανδημία συνιστά σοβαρή κατάσταση έκτακτης ανάγκης στον τομέα της δημόσιας υγείας για τους πολίτες, τις κοινωνίες και τις οικονομίες. Ασκεί έντονη πίεση στα εθνικά συστήματα υγείας, διαταράσσει τις παγκόσμιες αλυσίδες εφοδιασμού, προκαλεί αστάθεια στις χρηματοπιστωτικές αγορές, κλυδωνισμούς στην καταναλωτική ζήτηση και αρνητικές επιπτώσεις σε διάφορους τομείς. Απειλεί τις θέσεις εργασίας και τα εισοδήματα των πολιτών, καθώς και τις δραστηριότητες των επιχειρήσεων, ενώ έχει προκαλέσει σημαντικό οικονομικό κλυδωνισμό, ο οποίος έχει ήδη σοβαρές επιπτώσεις στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Στις 13 Μαρτίου 2020, η Επιτροπή εξέδωσε ανακοίνωση[5] με την οποία ζητούσε συντονισμένη οικονομική αντίδραση στην κρίση, με τη συμμετοχή όλων των φορέων σε εθνικό και ενωσιακό επίπεδο.

(4) Αρκετά κράτη μέλη έχουν κηρύξει κατάσταση έκτακτης ανάγκης ή έχουν λάβει μέτρα έκτακτης ανάγκης. Τα μέτρα έκτακτης ανάγκης θα πρέπει να είναι αυστηρά αναλογικά, αναγκαία, περιορισμένα χρονικά και σύμφωνα με τα ευρωπαϊκά και διεθνή πρότυπα. Θα πρέπει να υπόκεινται σε δημοκρατικό έλεγχο και σε έλεγχο από ανεξάρτητη δικαστική αρχή.

(5) Στις 20 Μαρτίου 2020, η Επιτροπή εξέδωσε ανακοίνωση για την ενεργοποίηση της γενικής ρήτρας διαφυγής του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης[6]. Η ρήτρα, όπως ορίζεται στο άρθρο 5 παράγραφος 1, στο άρθρο 6 παράγραφος 3, στο άρθρο 9 παράγραφος 1 και στο άρθρο 10 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1466/97, καθώς και στο άρθρο 3 παράγραφος 5 και στο άρθρο 5 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1467/97, διευκολύνει τον συντονισμό των δημοσιονομικών πολιτικών σε περιόδους σοβαρής επιβράδυνσης της οικονομικής δραστηριότητας. Στην ανακοίνωσή της, η Επιτροπή συμμερίστηκε την άποψη του Συμβουλίου ότι, δεδομένης της αναμενόμενης σοβαρής επιβράδυνσης της οικονομικής δραστηριότητας που προκάλεσε η έξαρση της νόσου COVID-19, οι τρέχουσες συνθήκες επιτρέπουν την ενεργοποίηση της ρήτρας. Στις 23 Μαρτίου 2020, οι υπουργοί Οικονομικών των κρατών μελών συμφώνησαν με την εκτίμηση της Επιτροπής. Η ενεργοποίηση της γενικής ρήτρας διαφυγής επιτρέπει προσωρινή απόκλιση από την πορεία προσαρμογής για την επίτευξη του μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού στόχου, υπό την προϋπόθεση ότι αυτό δεν θέτει σε κίνδυνο τη βιωσιμότητα των δημόσιων οικονομικών μεσοπρόθεσμα. Όσον αφορά το διορθωτικό σκέλος, το Συμβούλιο μπορεί επίσης να αποφασίσει, κατόπιν συστάσεως της Επιτροπής, να εγκρίνει αναθεωρημένη δημοσιονομική πορεία. Η γενική ρήτρα διαφυγής δεν αναστέλλει τις

---

3 SWD(2020) 508 final.
4 ΕΕ C 301 της 5.9.2019, σ. 117.
5 COM(2020) 112 final.
6 COM(2020) 123 final.

διαδικασίες του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης. Επιτρέπει στα κράτη μέλη να παρεκκλίνουν από τις δημοσιονομικές απαιτήσεις που θα ίσχυαν κανονικά, επιτρέποντας παράλληλα στην Επιτροπή και στο Συμβούλιο να λάβουν τα αναγκαία μέτρα για τον συντονισμό των πολιτικών στο πλαίσιο του Συμφώνου.

(6) Απαιτείται συνεχής δράση για τον περιορισμό και τον έλεγχο της εξάπλωσης της πανδημίας, την ενίσχυση της ανθεκτικότητας των εθνικών συστημάτων υγείας, τον μετριασμό των κοινωνικοοικονομικών επιπτώσεων μέσω μέτρων στήριξης των επιχειρήσεων και των νοικοκυριών και τη διασφάλιση κατάλληλων συνθηκών υγιεινής και ασφάλειας στον τόπο εργασίας με σκοπό την επανέναρξη της οικονομικής δραστηριότητας. Η Ένωση θα πρέπει να αξιοποιήσει πλήρως τα διάφορα εργαλεία που έχει στη διάθεσή της για να στηρίξει τις προσπάθειες των κρατών μελών σε αυτούς τους τομείς. Παράλληλα, τα κράτη μέλη και η Ένωση θα πρέπει να συνεργαστούν για να εκπονήσουν τα αναγκαία μέτρα για την επάνοδο των κοινωνιών και των οικονομιών μας στην ομαλότητα και στη βιώσιμη ανάπτυξη, ενσωματώνοντας, μεταξύ άλλων, την πράσινη μετάβαση και τον ψηφιακό μετασχηματισμό, και αντλώντας όλα τα διδάγματα από την κρίση.

(7) Η κρίση λόγω της νόσου COVID-19 ανέδειξε την ευελιξία που παρέχει η ενιαία αγορά για την προσαρμογή σε έκτακτες καταστάσεις. Ωστόσο, για να εξασφαλιστεί η ταχεία και ομαλή μετάβαση στη φάση ανάκαμψης και η ελεύθερη κυκλοφορία αγαθών, υπηρεσιών και εργαζομένων, τα έκτακτα μέτρα που εμποδίζουν την ομαλή λειτουργία της ενιαίας αγοράς πρέπει να καταργηθούν μόλις παύσουν να είναι πλέον απαραίτητα. Η τρέχουσα κρίση ανέδειξε την ανάγκη για σχέδια ετοιμότητας για την αντιμετώπιση κρίσεων στον τομέα της υγείας, τα οποία περιλαμβάνουν ιδίως βελτιωμένες στρατηγικές προμηθειών, διαφοροποιημένες αλυσίδες εφοδιασμού και στρατηγικά αποθέματα βασικών προμηθειών. Πρόκειται για καθοριστικά στοιχεία όσον αφορά την ανάπτυξη ευρύτερων σχεδίων ετοιμότητας για την αντιμετώπιση κρίσεων.

(8) Ο ενωσιακός νομοθέτης έχει ήδη τροποποιήσει τα σχετικά νομοθετικά πλαίσια[7] για να δώσει στα κράτη μέλη τη δυνατότητα να κινητοποιήσουν όλους τους αχρησιμοποίητους πόρους από τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία, ώστε να μπορέσουν να αντιμετωπίσουν τις εξαιρετικές επιπτώσεις της πανδημίας COVID-19. Οι τροποποιήσεις αυτές θα παρέχουν πρόσθετη ευελιξία, καθώς και απλουστευμένες και εξορθολογισμένες διαδικασίες. Για να αμβλυνθούν οι πιέσεις στις ταμειακές ροές, τα κράτη μέλη μπορούν επίσης να επωφεληθούν από ποσοστό συγχρηματοδότησης 100 % από τον προϋπολογισμό της Ένωσης για το λογιστικό έτος 2020-2021. Η Ισπανία ενθαρρύνεται να αξιοποιήσει πλήρως αυτές τις δυνατότητες για να βοηθήσει τα άτομα και τους τομείς που πλήττονται περισσότερο από τις προκλήσεις.

---

[7] Κανονισμός (ΕΕ) 2020/460 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 30ής Μαρτίου 2020, για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1301/2013, (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 και (ΕΕ) αριθ. 508/2014 όσον αφορά ειδικά μέτρα για την κινητοποίηση επενδύσεων στα συστήματα ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης των κρατών μελών και σε άλλους τομείς των οικονομιών τους για την αντιμετώπιση της επιδημικής έκρηξης του COVID-19 (Πρωτοβουλία Επενδύσεων για την Αντιμετώπιση του Κορωνοϊού) (ΕΕ L 99 της 31.3.2020, σ. 5), και κανονισμός (ΕΕ) 2020/558 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Απριλίου 2020, για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1301/2013 και (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 όσον αφορά ειδικά μέτρα για την παροχή έκτακτης ευελιξίας στη χρήση των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων για την αντιμετώπιση της επιδημικής έκρηξης της COVID-19 (ΕΕ L 130 της 24.4.2020, σ. 1).

(9) Οι κοινωνικοοικονομικές επιπτώσεις της πανδημίας ενδέχεται να είναι άνισα κατανεμημένες μεταξύ των ισπανικών περιφερειών λόγω διαφορετικών προτύπων εξειδίκευσης. Αυτό συμβαίνει, για παράδειγμα, στις περιφέρειες που εξαρτώνται περισσότερο από τον τουρισμό, όπως οι περιφέρειες κατά μήκος των ακτών της Μεσογείου, η Ανδαλουσία, ή οι Βαλεαρίδες Νήσοι και οι Κανάριοι Νήσοι, όπου πάνω από το ένα τέταρτο των θέσεων εργασίας συνδέονται με αυτόν τον κλάδο. Η κατάσταση αυτή ενέχει σημαντικό κίνδυνο διεύρυνσης των περιφερειακών ανισοτήτων στο εσωτερικό της Ισπανίας. Σε συνδυασμό με τον κίνδυνο να αποδυναμωθεί προσωρινά η διαδικασία σύγκλισης μεταξύ των κρατών μελών, η τρέχουσα κατάσταση απαιτεί στοχευμένες απαντήσεις πολιτικής.

(10) Στις 1 Μαΐου 2020, η Ισπανία υπέβαλε το εθνικό της πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων του 2020 και το πρόγραμμα σταθερότητας του 2020. Προκειμένου να ληφθεί υπόψη η διασύνδεσή τους, τα δύο προγράμματα αξιολογήθηκαν ταυτοχρόνως.

(11) Η Ισπανία υπάγεται επί του παρόντος στο προληπτικό σκέλος του συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης και υπόκειται στον μεταβατικό κανόνα για το χρέος.

(12) Στις 13 Ιουλίου 2018, το Συμβούλιο συνέστησε στην Ισπανία να εξασφαλίσει ότι ο ονομαστικός ρυθμός αύξησης των καθαρών πρωτογενών δημόσιων δαπανών (3) δεν θα υπερβεί το 0,6 % το 2019, ποσοστό που αντιστοιχεί σε ετήσια διαρθρωτική προσαρμογή ύψους 0,65 % του ΑΕΠ. Η συνολική αξιολόγηση της Επιτροπής επιβεβαιώνει ότι υπάρχει σημαντική απόκλιση από τη συνιστώμενη πορεία προσαρμογής για την επίτευξη του μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού στόχου το 2019. Το στοιχείο αυτό αποτελεί σημαντικό παράγοντα στην έκθεση της Επιτροπής που καταρτίστηκε σύμφωνα με το άρθρο 126 παράγραφος 3 της Συνθήκης για την αξιολόγηση της συμμόρφωσης της Ισπανίας με το κριτήριο του χρέους το 2019.

(13) Στο οικείο πρόγραμμα σταθερότητας του 2020, η κυβέρνηση αναμένει ότι το ονομαστικό ισοζύγιο θα επιδεινωθεί από έλλειμμα 2,8 % του ΑΕΠ το 2019 σε έλλειμμα 10,3 % του ΑΕΠ το 2020. Ο δείκτης χρέους της γενικής κυβέρνησης ως προς το ΑΕΠ, μετά τη μείωσή του στο 95,5 % του ΑΕΠ το 2019, αναμένεται να αυξηθεί στο 115,5 % το 2020 σύμφωνα με το πρόγραμμα σταθερότητας του 2020. Οι μακροοικονομικές και δημοσιονομικές προοπτικές επηρεάζονται από τη μεγάλη αβεβαιότητα που προκαλεί η πανδημία COVID-19.

(14) Ως απάντηση στην πανδημία COVID-19, και στο πλαίσιο συντονισμένης ενωσιακής προσέγγισης, η Ισπανία έχει λάβει δημοσιονομικά μέτρα για την αύξηση της ικανότητας του συστήματος υγείας της, την ανάσχεση της πανδημίας και την ανακούφιση των ατόμων και των τομέων που έχουν πληγεί ιδιαίτερα. Σύμφωνα με το πρόγραμμα σταθερότητας του 2020, τα εν λόγω δημοσιονομικά μέτρα ανήλθαν στο 3,2 % του ΑΕΠ. Η ποσοτικοποίηση των μέτρων που αυξάνουν το έλλειμμα συμπίπτει εν πολλοίς με τις εκτιμήσεις της Επιτροπής, αφού ληφθεί υπόψη η διαφορετική μεταχείριση του κόστους των αυτόματων σταθεροποιητών. Τα μέτρα περιλαμβάνουν την ενίσχυση των υπηρεσιών υγειονομικής περίθαλψης και την παροχή εισοδηματικής στήριξης στους εργαζομένους που υπάγονται σε καθεστώτα μειωμένου ωραρίου εργασίας. Επιπλέον, η Ισπανία εξήγγειλε μέτρα τα οποία, χωρίς να έχουν άμεση δημοσιονομική επίπτωση, θα συμβάλουν στη στήριξη της ρευστότητας για τις επιχειρήσεις και τα οποία εκτιμώνται από το πρόγραμμα σταθερότητας του 2020 σε 9,2 % του ΑΕΠ. Τα μέτρα αυτά περιλαμβάνουν ιδίως δανειακές εγγυήσεις (8,8 % του ΑΕΠ). Συνολικά, τα μέτρα που έλαβε η Ισπανία συνάδουν με τις κατευθυντήριες γραμμές που ορίζονται στην ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με τη συντονισμένη οικονομική αντίδραση στην έξαρση της νόσου COVID-19. Η πλήρης εφαρμογή των

εν λόγω μέτρων, και στη συνέχεια η επανεστίαση των δημοσιονομικών πολιτικών προς την επίτευξη συνετών μεσοπρόθεσμων δημοσιονομικών θέσεων όταν το επιτρέψουν οι οικονομικές συνθήκες, θα συμβάλουν στη διατήρηση της δημοσιονομικής βιωσιμότητας μεσοπρόθεσμα.

(15) Με βάση τις εαρινές προβλέψεις της Επιτροπής του 2020 και αμετάβλητες πολιτικές, προβλέπεται ότι το ισοζύγιο γενικής κυβέρνησης της Ισπανίας θα είναι -10,1 % του ΑΕΠ το 2020 και -6,7 % το 2021. Ο δείκτης χρέους της γενικής κυβέρνησης προβλέπεται να ανέλθει στο 115,6 % του ΑΕΠ το 2020 και στο 113,7 % το 2021.

(16) Στις 20 Μαΐου 2020, η Επιτροπή δημοσίευσε έκθεση που συντάχθηκε σύμφωνα με το άρθρο 126 παράγραφος 3 της Συνθήκης λόγω της μη συμμόρφωσης της Ισπανίας με τον κανόνα για το χρέος το 2019 και της αναμενόμενης υπέρβασης του ορίου του 3 % του ΑΕΠ για το έλλειμμα το 2020. Συνολικά, από την ανάλυση προκύπτει ότι δεν πληρούνται τα κριτήρια του ελλείμματος και του χρέους όπως ορίζονται στη Συνθήκη και στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1467/1997.

(17) Τα μέτρα που έχουν ληφθεί για να σταματήσει η εξάπλωση του ιού έχουν σημαντική επίδραση στην οικονομία και θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε απώλεια 9,4 % του ΑΕΠ κατά το τρέχον έτος. Ο αντίκτυπος στην απασχόληση, παρότι είναι δύσκολο να υπολογιστεί κατά το παρόν στάδιο, θα είναι επίσης σημαντικός. Από την έναρξη της κρίσης, περίπου ένα εκατομμύριο άτομα έχουν ήδη χάσει τις θέσεις εργασίας τους. Η επίδραση στην απασχόληση μετριάζεται επί του παρόντος εξαιτίας του γεγονότος ότι περίπου 3,5 εκατομμύρια εργαζόμενοι έχουν εγγραφεί σε καθεστώτα μειωμένου ωραρίου εργασίας («ERTE»), τα οποία μέχρι τώρα έχουν αποτρέψει άμεσες απώλειες θέσεων εργασίας. Οι συνέπειες της πανδημίας στην Ισπανία θα επιδεινωθούν λόγω του υψηλού ποσοστού απασχόλησης στις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ), του ειδικού βάρους των κλάδων που πλήττονται ιδιαίτερα και είναι πιθανό να σημειώσουν βραδύτερη ανάκαμψη, όπως ο τουρισμός και το λιανικό εμπόριο, καθώς και του υψηλού ποσοστού εργαζομένων με συμβάσεις ορισμένου χρόνου (26,3 % το 2019). Όλοι αυτοί οι παράγοντες ενδέχεται να οδηγήσουν σε μεγάλες απώλειες θέσεων απασχόλησης και να επιτείνουν τον κλυδωνισμό. Σύμφωνα με τις προβλέψεις της Επιτροπής, το ποσοστό ανεργίας (το οποίο ήταν 13,6 % τον Φεβρουάριο του 2020) αναμένεται να ανέλθει στο 18,9 % το 2020 και να υποχωρήσει στο 17 % το 2021.

(18) Οι ισπανικές αρχές επιδίωξαν να μετριάσουν τις επιπτώσεις της πανδημίας και της περιόδου ανάσχεσής της μέσω διαφόρων δεσμών μέτρων συνολικού ύψους 145 δισ. EUR. Στις προσπάθειές τους για την αντιμετώπιση της νόσου, οι αρχές αύξησαν τις δαπάνες που διαθέτουν για την υγεία και τις κοινωνικές υπηρεσίες. Διευκόλυναν επίσης τη χρήση των ERTE με σκοπό τη διατήρηση θέσεων εργασίας και τη στήριξη του εισοδήματος των νοικοκυριών. Οι εργαζόμενοι που έχουν υπαχθεί σε ERTE λαμβάνουν επίδομα που ανέρχεται στο 70 % της βάσης των εισφορών τους κοινωνικής ασφάλισης, με ένα κατώτατο και ένα ανώτατο όριο (502 EUR και 1,402 EUR, αντίστοιχα). Η σχέση εργασίας παραμένει άθικτη καθ' όλη τη διάρκεια των ERTE, τα οποία παρατάθηκαν πρόσφατα έως τις 30 Ιουνίου 2020. Οι εταιρείες που εφαρμόζουν ERTE απαλλάσσονται από την υποχρέωση καταβολής πολύ μεγάλου μέρους των εισφορών κοινωνικής ασφάλισης για τους εργαζόμενους που υπάγονται στο εν λόγω καθεστώς, υπό την προϋπόθεση ότι αυτοί θα διατηρήσουν τις θέσεις εργασίας τους επί τουλάχιστον έξι μήνες μετά την επανέναρξη των δραστηριοτήτων. Τα μέτρα αυτά εφαρμόζονται ταυτόχρονα με ειδικές ενισχύσεις υπέρ των ΜΜΕ και των αυτοαπασχολούμενων εργαζομένων, οι οποίοι αποτελούν τη ραχοκοκαλιά της ισπανικής οικονομίας (αναβολή της καταβολής φόρων, μειώσεις εισφορών κοινωνικής ασφάλισης και κρατικές εγγυήσεις) και συνιστούν μια προσπάθεια να

βοηθήσουν τις ΜΜΕ να αποφύγουν την πτώχευση και να επαναλειτουργήσουν γρήγορα μόλις λήξει η κρίση. Έχουν επίσης ληφθεί μέτρα για την εξασφάλιση προσωρινής στήριξης του εισοδήματος εργαζομένων με άτυπη απασχόληση, οι οποίοι δεν έχουν πρόσβαση στην προστασία της κοινωνικής ασφάλισης.

(19) Το ισπανικό σύστημα υγείας έχει επιτύχει ικανοποιητικά αποτελέσματα στον τομέα της υγείας, παρά το συγκριτικά χαμηλό επίπεδο επενδύσεων. Ωστόσο, η έξαρση της πανδημίας COVID-19 άσκησε πρωτοφανή πίεση στο σύστημα και αποκάλυψε την ευπάθειά του σε κλυδωνισμούς. Η άμεση δράση επικεντρώνεται στην ενίσχυση των ικανοτήτων όσον αφορά τους εργαζομένους στον τομέα της υγείας, τα κρίσιμα ιατρικά προϊόντα και υποδομές για τη διάσωση ανθρώπινων ζωών και την αποκατάσταση της υγείας κατά τη διάρκεια της πανδημίας. Τα άτομα με αναπηρία και τα ηλικιωμένα άτομα σε ιδρύματα κλειστής φροντίδας υπήρξαν ιδιαίτερα εκτεθειμένα κατά τη διάρκεια της κρίσης. Πρέπει να διασφαλιστεί η συνεχής πρόσβασή τους σε ιατρική περίθαλψη και κοινωνική φροντίδα, συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών επείγουσας ιατρικής περίθαλψης και εντατικής θεραπείας. Αργότερα, οι προσπάθειες θα πρέπει να επικεντρωθούν στη βελτίωση της ανθεκτικότητας του συστήματος υγείας, ώστε να μπορέσει να λειτουργήσει εκ νέου με τον βέλτιστο δυνατό τρόπο το συντομότερο δυνατόν και να είναι σε θέση να αντεπεξέρχεται καλύτερα σε νέες κρίσεις. Η πανδημία αποκάλυψε υπαρκτά διαρθρωτικά προβλήματα, κάποια από τα οποία οφείλονται σε ορισμένες ελλείψεις επενδύσεων σε υλικές υποδομές και σε ελλείψεις όσον αφορά τις προσλήψεις και τις συνθήκες εργασίας των εργαζομένων στον τομέα της υγείας. Καταγράφονται περιφερειακές ανισότητες όσον αφορά τις δαπάνες, τους υλικούς πόρους και το προσωπικό, ενώ ο συντονισμός μεταξύ των διαφόρων επιπέδων διακυβέρνησης δεν είναι πάντοτε αποτελεσματικός. Μεσοπρόθεσμα, η παροχή υγειονομικής περίθαλψης θα μπορούσε να ανταποκριθεί καλύτερα στις προκλήσεις της γήρανσης του πληθυσμού, των αυξανόμενων χρόνιων παθήσεων και της αναπηρίας. Η πρωτοβάθμια περίθαλψη και η ανάπτυξη της ηλεκτρονικής υγείας έχουν να διαδραματίσουν πρωταγωνιστικό ρόλο από την άποψη αυτή. Μεσοπρόθεσμα, θα είναι σημαντικό να εξασφαλιστεί ότι η πιθανή μείωση των πόρων λόγω της οικονομικής ύφεσης δεν θα επηρεάσει την ιατροφαρμακευτική κάλυψη των πολιτών ούτε θα δημιουργήσει ανισότητες όσον αφορά την πρόσβαση.

(20) Παρόλο που επί σειρά ετών δημιουργήθηκε μεγάλος αριθμός θέσεων εργασίας, η ισπανική αγορά εργασίας εξακολουθούσε να εμφανίζει υψηλά επίπεδα ανεργίας και κατακερματισμού της αγοράς εργασίας πριν από την έξαρση της COVID-19. Τα προκαταρκτικά στοιχεία δείχνουν σημαντική αύξηση του επιπέδου ανεργίας στην Ισπανία ως αποτέλεσμα της κρίσης, γεγονός που θα επιβαρύνει τόσο την ήδη περιορισμένη ικανότητα των υπηρεσιών απασχόλησης να στηρίζουν τους εργαζομένους και τους εργοδότες όσο και τις κοινωνικές υπηρεσίες. Μεσοπρόθεσμα, ο δρόμος προς την ανάκαμψη θα πρέπει να είναι στρωμένος με μέτρα για τη στήριξη της απασχόλησης τα οποία θα ληφθούν σε διαβούλευση με τους κοινωνικούς εταίρους, όπως σταδιακή κατάργηση των καθεστώτων μειωμένου ωραρίου εργασίας, επανεξέταση του συστήματος κινήτρων για προσλήψεις ώστε να προωθηθούν καλύτερα βιώσιμες μορφές απασχόλησης, ιδίως για τους νέους εργαζομένους, καθώς και μέσω της ευελιξίας στις συνθήκες εργασίας. Η αύξηση του ποσοστού των σπουδαστών στους τομείς των επιστημών και των ψηφιακών τεχνολογιών, η αύξηση της ελκυστικότητας της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης και η εξασφάλιση ευκαιριών για ευέλικτη αναβάθμιση των δεξιοτήτων και επανειδίκευση θα μπορούσαν να συμβάλουν στην κάλυψη της αυξανόμενης ζήτησης για τις τεχνικές δεξιότητες οι οποίες απαιτούνται για τις πράσινες και ψηφιακές μεταβάσεις που θα συνοδεύσουν την ανάκαμψη. Γενικότερα, η βελτίωση του εκπαιδευτικού και

επαγγελματικού προσανατολισμού και η παροχή επαρκούς στήριξης στους σπουδαστές με μειονεκτήματα και στις περιφέρειες που υστερούν θα μπορούσαν να συμβάλουν στην επίτευξη καλύτερων εκπαιδευτικών αποτελεσμάτων. Η επιτυχία των μέτρων που μπορούν να θεσπιστούν με σκοπό την επίτευξη αυτών των στόχων θα εξαρτηθεί σε μεγάλο βαθμό από τη διάθεση του αναγκαίου χρόνου για την οικοδόμηση μιας ευρείας και μακροπρόθεσμης κοινωνικής και πολιτικής συναίνεσης όσον αφορά τις μεταρρυθμίσεις.

(21) Οι επιπτώσεις της πανδημίας στην αγορά εργασίας δημιούργησαν πιεστική ανάγκη στήριξης του εισοδήματος των νοικοκυριών που επλήγησαν από την κρίση. Η διευκόλυνση της χρήσης καθεστώτων μειωμένου ωραρίου εργασίας υπήρξε καθοριστική στην προσπάθεια αυτή. Ωστόσο, οι προσωρινά απασχολούμενοι με συμβάσεις πολύ μικρής διάρκειας, οι οποίοι αποτελούν το μεγαλύτερο μέρος των σχεδόν ενός εκατομμυρίου νέων ανέργων και μεταξύ των οποίων υπάρχουν πολλοί νέοι εργαζόμενοι, συχνά δεν είναι επιλέξιμοι για κανονική προστασία σε περίπτωση ανεργίας. Είναι αναγκαία η εξασφάλιση της πρόσβασης όλων των εργαζομένων, συμπεριλαμβανομένων των προσωρινά εργαζομένων και των αυτοαπασχολούμενων, σε επαρκή κοινωνική προστασία και σε ενεργητικές πολιτικές για την αγορά εργασίας, προκειμένου να στηριχθεί η βιώσιμη ανάκαμψη και η κοινωνική συνοχή.

(22) Η κρίση θα αυξήσει πιθανότατα τα ήδη υψηλά επίπεδα φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού στην Ισπανία, ιδίως μεταξύ των οικογενειών με παιδιά. Το 2019, η Ισπανία ήταν το κράτος μέλος με τον χαμηλότερο μέσο όρο οικογενειακών παροχών ανά παιδί. Οι οικογένειες με χαμηλό και μεσαίο εισόδημα δεν δικαιούνται τα επιδόματα τέκνων της χώρας, τα οποία χορηγούνται υπό αυστηρούς όρους, και οι φορολογικές εκπτώσεις τούς παρέχουν περιορισμένο μόνο πλεονέκτημα. Οι δαπάνες κοινωνικής προστασίας εξακολουθούν να είναι σε μεγάλο βαθμό προσανατολισμένες προς τους ηλικιωμένους, και το ύψος των δαπανών για τις συντάξεις αναμένεται να αυξηθεί σημαντικά σε μεσοπρόθεσμο και μακροπρόθεσμο ορίζοντα, σε περίπτωση που οι αναγγελθείσες παρεκκλίσεις από τη συνταξιοδοτική μεταρρύθμιση του 2013 καταστούν μόνιμες χωρίς να ληφθούν τα κατάλληλα αντισταθμιστικά μέτρα. Αντίθετα, το δυσχερές οικονομικό και κοινωνικό περιβάλλον που προκύπτει από την πανδημία καθιστά αναγκαία την αλληλεγγύη μεταξύ των γενεών υπέρ των νεότερων γενεών. Η παροχή βοηθημάτων ανεργίας στους μακροχρόνια ανέργους και τους εργαζομένους που δεν πληρούν τις προϋποθέσεις για ανταποδοτικά συστήματα είναι επί του παρόντος διασκορπισμένη σε πολλαπλά συστήματα, με αποτέλεσμα η κάλυψη να είναι χαμηλή. Τα υφιστάμενα περιφερειακά συστήματα ελάχιστου εισοδήματος καλύπτουν μόνο το 20 % των δυνητικών δικαιούχων στη χώρα, εν μέσω μεγάλων ανισοτήτων μεταξύ των περιφερειών όσον αφορά την κάλυψη, τη διάρκεια, τους όρους πρόσβασης και την επάρκεια. Υπό τις παρούσες πιεστικές συνθήκες, αναμένεται η ταχεία καθιέρωση ενός μόνιμου εθνικού συστήματος εγγυημένου εισοδήματος, με εκτιμώμενη κάλυψη τριών εκατομμυρίων δικαιούχων, για τη συμπλήρωση των υφιστάμενων περιφερειακών συστημάτων ελάχιστου εισοδήματος. Οι επιπτώσεις του στη μείωση της φτώχειας και η βιωσιμότητά του βραχυπρόθεσμα και μεσοπρόθεσμα δεν μπορούν να εκτιμηθούν κατά το παρόν στάδιο.

(23) Ένας άλλος επιβαρυντικός παράγοντας όσον αφορά την πανδημία στην Ισπανία είναι το γεγονός ότι ο μεγάλος αριθμός ΜΜΕ αντιπροσωπεύει μεγάλο μερίδιο της απασχόλησης. Προκειμένου να αποτραπούν χρεοκοπίες που θα μπορούσαν να αποφευχθούν, εγκρίθηκαν με τη διαδικασία του επείγοντος ορισμένα μέτρα για την παροχή ρευστότητας στις επιχειρήσεις μέσω δανείων και εγγυήσεων, με έμφαση στις ΜΜΕ και σε κλάδους που θα πληγούν από την κρίση περισσότερο και επί

μακρότερον, όπως ο τουρισμός (που αντιπροσώπευε το 12 % του ΑΕΠ στην Ισπανία το 2019). Τα μέτρα αυτά θα πρέπει να εφαρμοστούν αποτελεσματικά και γρήγορα από τους ενδιάμεσους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς προκειμένου να φέρουν τους αναμενόμενους καρπούς. Η δυνατότητα αναβολής της καταβολής φόρων και εισφορών κοινωνικής ασφάλισης και η επιτάχυνση των συμβατικών πληρωμών από τις δημόσιες αρχές θα συμβάλουν επίσης στη βελτίωση της ταμειακής ροής των ΜΜΕ. Κατά τη διαδικασία σχεδιασμού και εφαρμογής των μέτρων αυτών πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η ανθεκτικότητα του τραπεζικού τομέα. Για να εξασφαλιστεί η αποτελεσματικότητα των μέτρων αυτών, είναι σημαντικό να διατηρηθούν οι προσπάθειες για μείωση του διοικητικού φόρτου και προσφορά αποτελεσματικών ψηφιακών δημόσιων υπηρεσιών. Η στήριξη των επιχειρήσεων στους κλάδους που έχουν πληγεί περισσότερο από την κρίση και η διασφάλιση της ανταγωνιστικότητας των εξαγωγικών επιχειρήσεων είναι ζωτικής σημασίας για την επιτυχή ανάκαμψη.

(24) Για τη στήριξη της οικονομικής ανάκαμψης, θα είναι σημαντικό να επισπευσθούν ώριμα έργα δημόσιων επενδύσεων και να προωθηθούν οι ιδιωτικές επενδύσεις, μεταξύ άλλων μέσω σχετικών μεταρρυθμίσεων. Οι προοπτικές ανάκαμψης της Ισπανίας θα εξαρτηθούν από την ικανότητά της να αυξήσει την παραγωγικότητα και να προωθήσει την καινοτομία, μεταξύ άλλων μέσω της ψηφιακής και της πράσινης μετάβασης. Οι επιδόσεις της Ισπανίας όσον αφορά την καινοτομία είναι χαμηλότερες από τον μέσο όρο της ΕΕ σε όλες τις περιφέρειες. Η Ισπανία εμφανίζει επιδόσεις χαμηλότερες του μέσου όρου όσον αφορά την ικανότητα των επιχειρήσεων να καινοτομούν, να επενδύουν σε υλικά και άυλα στοιχεία ενεργητικού και να αξιοποιούν με τον καλύτερο δυνατό τρόπο τις δεξιότητές τους, γεγονός που θα μπορούσε να μειώσει την ανταγωνιστικότητά τους σε μια οικονομία που βασίζεται στη γνώση. Η κρίση ανέδειξε τη σημασία της ψηφιοποίησης για τη διατήρηση της πρόσβασης στις δημόσιες υπηρεσίες και στην εκπαίδευση και κατάρτιση, καθώς και για τη διατήρηση των θέσεων εργασίας και της οικονομικής δραστηριότητας. Πριν από την επιβολή των μέτρων εγκλεισμού, μόνο το ήμισυ των σχολείων στην Ισπανία διέθετε κατάλληλες πλατφόρμες ψηφιακής μάθησης, με σημαντικές ανισότητες μεταξύ των περιφερειών. Η αιφνίδια μετάβαση στην ψηφιακή μάθηση αποτέλεσε επίσης ιδιαίτερη πρόκληση για τους ευάλωτους σπουδαστές που δεν είχαν πρόσβαση σε ψηφιακές λύσεις στο σπίτι. Η Ισπανία θα πρέπει να μεριμνήσει ώστε όλοι οι σπουδαστές να επωφεληθούν από την πρόσβαση στην ψηφιακή μάθηση, συμπεριλαμβανομένων των σπουδαστών στις αγροτικές περιοχές και των σπουδαστών από ευάλωτα νοικοκυριά. Η στήριξη της ψηφιοποίησης των επιχειρήσεων θα δώσει επίσης ώθηση στην ανταγωνιστικότητα των ισπανικών εταιρειών στις παγκόσμιες αλυσίδες αξίας και θα αυξήσει την εξαγωγική τους ικανότητα, ιδίως όσον αφορά τις ΜΜΕ και τις πολύ μικρές επιχειρήσεις. Η υιοθέτηση της ψηφιοποίησης, συμπεριλαμβανομένων των προηγμένων ψηφιακών τεχνολογιών, και η μείωση του ψηφιακού χάσματος μεταξύ αστικών και αγροτικών περιοχών, θα βελτιώσουν την ικανότητα καινοτομίας της ισπανικής οικονομίας. Επιπλέον, η ενίσχυση της διακυβέρνησης της έρευνας και καινοτομίας σε όλα τα επίπεδα, η βελτίωση της ποιότητας της έρευνας μέσω συστηματικών αξιολογήσεων και η παροχή κινήτρων σε ερευνητικούς οργανισμούς με σκοπό τη συνεργασία με τον ιδιωτικό τομέα θα μπορούσαν να καταστήσουν αποτελεσματικότερες τις πολιτικές έρευνας και καινοτομίας και να επιταχύνουν τη διάδοση της καινοτομίας ώστε να διευκολυνθεί η ανάκαμψη.

(25) Η μετατροπή της Ισπανίας σε κλιματικά ουδέτερη οικονομία θα απαιτήσει σημαντικές επενδύσεις επί σημαντικό χρονικό διάστημα στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, τις ενεργειακές υποδομές, την ενεργειακή απόδοση και τις βιώσιμες μεταφορές, μεταξύ

άλλων. Οι επενδύσεις θα πρέπει να είναι εμπροσθοβαρείς ώστε να συμβάλουν στην πράσινη μετάβαση κατά τη διάρκεια της ανάκαμψης, σύμφωνα με το Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα της Ισπανίας. Η προώθηση ενός ολοκληρωμένου ενεργειακού συστήματος αναμένεται να διευκολύνει τη διείσδυση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Η μείωση της κατανάλωσης ενέργειας σε ιδιωτικά και δημόσια κτίρια μέσω ανακαινίσεων μεγάλης κλίμακας και η ανάπτυξη ευφυών δικτύων, καθώς και αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, θα συνέβαλλε στην καλύτερη διαχείριση της ζήτησης ενέργειας, στηρίζοντας παράλληλα τη δημιουργία θέσεων εργασίας κατά την περίοδο ανάκαμψης. Περαιτέρω επενδύσεις σε ενεργειακές υποδομές, μεταξύ άλλων στις διασυνδέσεις ηλεκτρικής ενέργειας με την υπόλοιπη Ένωση, θα συμβάλουν στη βελτίωση της ολοκλήρωσης της εσωτερικής αγοράς ενέργειας της ΕΕ, ενώ παράλληλα θα αυξήσουν τον ανταγωνισμό και θα διευκολύνουν την ανάπτυξη των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Θα πρέπει επίσης να καταβληθούν πρόσθετες προσπάθειες για την προώθηση των βιώσιμων μεταφορών, συμπεριλαμβανομένης της ανάπτυξης υποδομών εναλλακτικών καυσίμων, ιδίως για τα ηλεκτρικά οχήματα. Θα χρειαστούν επίσης επενδύσεις προκειμένου να καταστεί δυνατή η αύξηση της χρήσης των σιδηροδρόμων για εμπορευματικές μεταφορές, συμπεριλαμβανομένων των διασυνοριακών συνδέσεων με τη Γαλλία και την Πορτογαλία και των συνδέσεων με τους λιμένες και τους κόμβους εφοδιαστικής. Επιπλέον, ορισμένες περιοχές της Ισπανίας συγκαταλέγονται μεταξύ εκείνων που είναι περισσότερο εκτεθειμένες στην κλιματική αλλαγή στην Ευρώπη. Οι υδάτινοι πόροι υφίστανται πίεση, ενώ η υποδομή για τη διαχείριση των υδάτων και των αποβλήτων είναι άνιση στις διάφορες περιοχές της χώρας. Οι πράσινες επενδύσεις μπορούν να συμβάλουν στην αντιμετώπιση των δυσμενών επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής, όπως οι πλημμύρες και οι δασικές πυρκαγιές, στη βελτίωση της ποιότητας του αέρα, καθώς και στη διαχείριση των υδάτων και των αποβλήτων, αλλά και στην ανάπτυξη του δυναμικού της κυκλικής οικονομίας. Ο προγραμματισμός του Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης για την περίοδο 2021-2027 θα μπορούσε να βοηθήσει την Ισπανία να αντιμετωπίσει ορισμένες από τις προκλήσεις που δημιουργεί η μετάβαση σε κλιματικά ουδέτερη οικονομία, ιδίως στις περιοχές που καλύπτονται από το παράρτημα Δ της έκθεσης χώρας[8]. Με τον τρόπο αυτό η Ισπανία θα μπορέσει να αξιοποιήσει όσο το δυνατόν καλύτερα το εν λόγω ταμείο.

(26) Ο κανονιστικός κατακερματισμός και οι φραγμοί στην Ισπανία εμποδίζουν τις επιχειρήσεις να επωφελούνται από οικονομίες κλίμακας και επηρεάζουν αρνητικά την παραγωγικότητα. Ο νόμος για την ενότητα της αγοράς, ο οποίος εφαρμόζεται ήδη από τα δικαστήρια και τις αρχές ανταγωνισμού, θα πρέπει να χρησιμοποιείται πιο ενεργά για την προώθηση της βελτίωσης της νομοθεσίας και του ανταγωνισμού κατά τη διάρκεια της ανάκαμψης. Στο πλαίσιο αυτό, μόλις λήξει η κατάσταση έκτακτης ανάγκης θα πρέπει να αρθούν οι αυστηροί περιορισμοί όσον αφορά την ιδιοκτησία και την αγορά, οι οποίοι επιβλήθηκαν με στόχο να διασφαλίσουν την προμήθεια στρατηγικών αγαθών και υπηρεσιών κατά τη διάρκεια της κρίσης που προκάλεσε η πανδημία. Γενικότερα, ένας ενισχυμένος και διαρκής συντονισμός μεταξύ των διαφόρων επιπέδων διακυβέρνησης θα μπορούσε να καταστήσει πιο αποτελεσματικές τις πολιτικές για τη διευκόλυνση της ανάκαμψης. Είναι επίσης σημαντικό να διασφαλιστεί ότι η δομή διακυβέρνησης που έχει ήδη δημιουργηθεί με τους νόμους για την εφαρμογή των οδηγιών του 2014 σχετικά με τις δημόσιες συμβάσεις μπορεί να λειτουργήσει ολοταχώς το συντομότερο δυνατόν, ώστε να εξασφαλιστεί η αποτελεσματική χρήση των δημόσιων επενδύσεων που μπορούν να στηρίξουν την

[8] SWD(2020) 508 final.

ανάκαμψη. Θα πρέπει να ενταθούν οι εργασίες σχετικά με τη συνολική εθνική στρατηγική για τις δημόσιες συμβάσεις, σε στενή συνεργασία με τους εκπροσώπους όλων των επιπέδων διακυβέρνησης (κεντρικό, περιφερειακό και τοπικό) μέσω της Επιτροπής Συνεργασίας.

(27) Ενώ οι παρούσες συστάσεις επικεντρώνονται στην αντιμετώπιση των κοινωνικοοικονομικών επιπτώσεων της πανδημίας και στη διευκόλυνση της οικονομικής ανάκαμψης, οι ειδικές ανά χώρα συστάσεις του 2019, που εκδόθηκαν από το Συμβούλιο στις 9 Ιουλίου 2019, κάλυπταν επίσης μεταρρυθμίσεις απαραίτητες για την αντιμετώπιση μεσοπρόθεσμων έως και μακροπρόθεσμων διαρθρωτικών προκλήσεων. Οι εν λόγω συστάσεις εξακολουθούν να ισχύουν και θα συνεχιστεί η παρακολούθησή τους καθ' όλη τη διάρκεια του ετήσιου κύκλου του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου του επόμενου έτους. Το ίδιο ισχύει και για τις συστάσεις που αφορούν οικονομικές πολιτικές σχετικές με επενδύσεις. Αυτές οι τελευταίες συστάσεις θα πρέπει να ληφθούν υπόψη για τον στρατηγικό προγραμματισμό της χρηματοδότησης της πολιτικής συνοχής μετά το 2020, μεταξύ άλλων για μέτρα άμβλυνσης και στρατηγικές εξόδου όσον αφορά την τρέχουσα κρίση.

(28) Η έγκαιρη περάτωση των διαδικασιών αφερεγγυότητας θα διαδραματίσει επίσης βασικό ρόλο στη διασφάλιση της ρευστότητας των επιχειρήσεων και στην αποτελεσματική ανακατανομή των πόρων, καθώς και στην προώθηση της επιχειρηματικότητας και της σταθερότητας του χρηματοπιστωτικού τομέα. Είναι σημαντικό να διασφαλιστεί η ικανότητα του δικαστικού συστήματος να διεκπεραιώνει αποτελεσματικά τις διαδικασίες αφερεγγυότητας. Τούτο είναι ιδιαίτερα σημαντικό καθώς η τρέχουσα αναστολή της δραστηριότητας των δικαστηρίων και η αναμενόμενη αύξηση των διαφορών λόγω της ύφεσης που προκλήθηκε από την πανδημία ενδέχεται να επιδεινώσει περαιτέρω τις ήδη υφιστάμενες προκλήσεις με ολοένα και περισσότερο χρονοβόρες διαδικασίες και αυξανόμενο αριθμό εκκρεμών υποθέσεων.

(29) Το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο παρέχει το πλαίσιο για τον συνεχή συντονισμό της οικονομικής πολιτικής και της πολιτικής για την απασχόληση στην Ένωση, ο οποίος μπορεί να συμβάλει σε μια βιώσιμη οικονομία. Τα κράτη μέλη έχουν καταγράψει, στα εθνικά τους προγράμματα μεταρρυθμίσεων για το 2020, την πρόοδο που έχει σημειωθεί ως προς την εφαρμογή των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης (ΣΒΑ) των Ηνωμένων Εθνών. Με τη διασφάλιση της πλήρους εφαρμογής των κατωτέρω συστάσεων, η Ισπανία θα συμβάλει στην πρόοδο ως προς την επίτευξη των ΣΒΑ και στην κοινή προσπάθεια να διασφαλιστεί η ανταγωνιστική βιωσιμότητα στην Ένωση.

(30) Ο στενός συντονισμός μεταξύ των οικονομιών της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης έχει καθοριστική σημασία για να επιτευχθεί ταχεία ανάκαμψη από τις οικονομικές επιπτώσεις της COVID-19. Ως κράτος μέλος με νόμισμα το ευρώ –και λαμβάνοντας υπόψη τις πολιτικές κατευθύνσεις της Ευρωομάδας– η Ισπανία θα πρέπει να διασφαλίσει ότι οι πολιτικές της εξακολουθούν να συνάδουν με τις συστάσεις για τη ζώνη του ευρώ και να συντονίζονται με εκείνες των άλλων κρατών μελών της ζώνης του ευρώ.

(31) Στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου του 2020, η Επιτροπή προέβη σε ολοκληρωμένη ανάλυση της οικονομικής πολιτικής της Ισπανίας και τη δημοσίευσε στην έκθεση του 2020 για τη χώρα. Επίσης, αξιολόγησε το πρόγραμμα σταθερότητας του 2020 και το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων του 2020, καθώς και τη συνέχεια που δόθηκε στις συστάσεις που είχαν απευθυνθεί στην Ισπανία τα προηγούμενα έτη. Έλαβε υπόψη όχι μόνον τη συνάφειά τους για την άσκηση βιώσιμης δημοσιονομικής

και κοινωνικοοικονομικής πολιτικής στην Ισπανία, αλλά και τη συμμόρφωσή τους με τους κανόνες και τις κατευθύνσεις της Ένωσης, δεδομένης της ανάγκης να ενδυναμωθεί η συνολική οικονομική διακυβέρνηση της Ένωσης, μέσω της συνεκτίμησης στοιχείων σε επίπεδο Ένωσης κατά τη διαμόρφωση μελλοντικών εθνικών αποφάσεων.

(32) Υπό το πρίσμα της αξιολόγησης αυτής, το Συμβούλιο εξέτασε το πρόγραμμα σταθερότητας του 2020 και η γνώμη του[9] αποτυπώνεται ιδίως στη σύσταση 1 κατωτέρω.

(33) Υπό το πρίσμα της εμπεριστατωμένης επισκόπησης της Επιτροπής και της εν λόγω αξιολόγησης, το Συμβούλιο εξέτασε το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων του 2020 και το πρόγραμμα σταθερότητας του 2020. Στις παρούσες συστάσεις λαμβάνεται υπόψη η ανάγκη αντιμετώπισης της πανδημίας και διευκόλυνσης της ανάκαμψης ως πρώτο απαραίτητο βήμα για να καταστεί δυνατή η προσαρμογή των ανισορροπιών. Οι συστάσεις που αφορούν άμεσα την αντιμετώπιση των μακροοικονομικών ανισορροπιών οι οποίες εντοπίστηκαν από την Επιτροπή βάσει του άρθρου 6 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 αντικατοπτρίζονται στις συστάσεις 1, 2 και 4,

ΣΥΝΙΣΤΑ στην Ισπανία να μεριμνήσει, το 2020 και το 2021, προκειμένου:

1. να λάβει όλα τα αναγκαία μέτρα, σύμφωνα με τη γενική ρήτρα διαφυγής, για την αποτελεσματική αντιμετώπιση της πανδημίας, τη βιωσιμότητα της οικονομίας και, ακολούθως, τη στήριξη της ανάκαμψης· όταν το επιτρέψουν οι οικονομικές συνθήκες, να επιδιώξει την εφαρμογή δημοσιονομικών πολιτικών που αποσκοπούν στην επίτευξη συνετών μεσοπρόθεσμων δημοσιονομικών θέσεων και στη διασφάλιση της βιωσιμότητας του χρέους, με παράλληλη ενίσχυση των επενδύσεων· να ενισχύσει την ανθεκτικότητα και την ικανότητα του συστήματος υγείας όσον αφορά τους εργαζομένους στον τομέα της υγείας, τα κρίσιμα ιατρικά προϊόντα και τις υποδομές·

2. να στηρίξει την απασχόληση μέσω ρυθμίσεων για τη διατήρηση των θέσεων εργασίας, την παροχή αποτελεσματικών κινήτρων για προσλήψεις και την ανάπτυξη δεξιοτήτων· να ενισχύσει την προστασία που παρέχει στους ανέργους, ιδίως όσον αφορά τους εργαζομένους με άτυπες μορφές απασχόλησης· να βελτιώσει την κάλυψη και την επάρκεια των συστημάτων ελάχιστου εισοδήματος και τη στήριξη των οικογενειών, καθώς και την πρόσβαση στην ψηφιακή μάθηση·

3. να διασφαλίσει την αποτελεσματική εφαρμογή των μέτρων για την παροχή ρευστότητας σε μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις και σε αυτοαπασχολουμένους, μεταξύ άλλων αποφεύγοντας τις καθυστερήσεις στις πληρωμές· να επισπεύσει ώριμα έργα δημόσιων επενδύσεων και να προωθήσει τις ιδιωτικές επενδύσεις για τη στήριξη της οικονομικής ανάκαμψης· να εστιάσει τις επενδύσεις στην πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση, ιδίως στην προώθηση της έρευνας και καινοτομίας, της καθαρής και αποδοτικής παραγωγής και χρήσης ενέργειας, των ενεργειακών υποδομών, της διαχείρισης των υδάτων και αποβλήτων, και των βιώσιμων μεταφορών·

[9] Βάσει του άρθρου 5 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1466/97 του Συμβουλίου.

4. να βελτιώσει τον συντονισμό μεταξύ των διαφόρων επιπέδων διακυβέρνησης και να ενισχύσει το πλαίσιο για τις δημόσιες συμβάσεις ώστε να στηρίξει την ανάκαμψη με αποτελεσματικό τρόπο.

Βρυξέλλες,

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος